LIETUVOS RESPUBLIKOS MĖGĖJIŠKOS ŽŪKLĖS Į S T A T Y M A S

2004 m. liepos 15 d. Nr. IX-2389
Vilnius

PIRMASIS SKIRSNIS BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

1. Šis įstatymas reglamentuoja visuomeninius santykius, atsirandančius organizuojant mėgėjišką žūklę bei jos metu, nustatant vandens telkinių naudojimo mėgėjiškai žūklei tvarką.

2. Šio įstatymo nuostatos netaikomos privatiems žuvininkystės tvenkiniams.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Intensyviai veisiamos žuvys** – žuvys, įveistos pagal Žemės ūkio ministerijos ir Aplinkos ministerijos nustatytas žuvų įveisimo licencinei žūklei normas.

2. **Leidimas naudoti žūklės plotą** – dokumentas, kuris šio įstatymo nustatyta tvarka suteikia teisę naudoti žuvų išteklius ir organizuoti mėgėjišką žūklę tam tikrame valstybiniame vandens telkinyje.

3. **Licencinė žūklė** – saugomų ir globojamų žuvų rūšių ar intensyviai veisiamų žuvų žūklė, taip pat žūklė vandens telkiniuose, kuriuose mėgėjiška žūklė draudžiama ar ribojama, arba žūklė nestandartiniais įrankiais ir būdais, kurie numatyti Mėgėjiškos žūklės taisyklėse, turint nustatyta tvarka išduotus leidimus (licencijas).

4. **Mėgėjiška žūklė** (mėgėjiška žvejyba) – žuvų gaudymas mėgėjiškos žūklės įrankiais ir būdais laikantis mėgėjiškai žūklei nustatytos tvarkos, sugautų žuvų laikymas ir gabenimas.

5. **Saugomos ir globojamos žuvų rūšys** – žuvų rūšys, įrašytos į Ypač saugomų rūšių sąrašą, Raudonąją knygą, Europos Bendrijos svarbos rūšių sąrašą ar globojamų rūšių sąrašą.

6. **Tvenkinys** – dirbtinis vandens telkinys, kuris įrengiamas užtvenkiant vandens tėkmę vandentakyje, žemės paviršiaus įdauboje ar pylimu apsuptame plote.

7. **Vandens telkiniai** – Lietuvos Respublikos išskirtinė ekonominė zona, teritoriniai vandenys, visi vidaus vandens telkiniai, kurie naudojami arba gali būti naudojami žuvininkystei.

8. **Vandens telkinio savininkas** – fizinis ar juridinis asmuo, kuriam nuosavybės teise priklauso paviršinio vandens telkinys.

9. **Vandens telkinio valdytojas** – privataus vandens telkinio savininkas, taip pat valstybės ar savivaldybės nuosavybės teisę įgyvendinantis subjektas, kuriam teisės aktų nustatyta tvarka vandens telkinys perduotas patikėjimo teise.

10. **Vidaus vandens telkiniai** – visi Lietuvos Respublikos sausumos teritorijoje esantys paviršinio vandens telkiniai ir Kuršių marios.

11. **Žuvys** – visų rūšių žuvys, nėgės, vėžiagyviai, moliuskai ir kiti vandens bestuburiai.

12. **Žuvų ištekliai** – visos gėlavandenės ir jūrų žuvys, išskyrus dirbtinai auginamas žuvis, kurias žmogus naudoja arba gali naudoti savo poreikiams.

13. **Žuvų išteklių apsauga ir kontrolė** – teisinės, materialios ir finansinės priemonės žuvų ištekliams apsaugoti.

14. **Žuvų išteklių atkūrimas** – teisinės, materialios ir finansinės priemonės, padedančios išlaikyti stabilias, natūraliai atsikuriančias arba atkurti nykstančias žuvų populiacijas.

15. **Žuvų išteklių naudotojai** – fiziniai ir juridiniai asmenys, turintys teisę naudoti žuvų išteklius.

16**. Žūklės leidimas** – šio įstatymo nustatyta tvarka žūklės ploto naudotojo ar vandens telkinio valdytojo išduotas dokumentas, suteikiantis teisę naudoti žuvų išteklius mėgėjiškai žūklei.

17. **Žūklės limitas** – vandens telkiniui nustatytas didžiausias žuvų sugavimo arba žūklės įrankių kiekis, arba žūklės leidimų ar žūklės dienų skaičius, arba nustatytos žūklės vietos.

18**. Žūklės ploto naudotojas** – fizinis ar juridinis asmuo, pagal leidimą naudoti žūklės plotą arba iki 2005 m. sausio 1 d. pagal vandens telkinio nuomos sutartį naudojantis valstybinį vandens telkinį.

ANTRASIS SKIRSNIS
VANDENS TELKINIŲ NAUDOJIMAS MĖGĖJIŠKAI ŽŪKLEI

3 straipsnis. Mėgėjiškos žūklės organizavimas ir plėtra

1. Mėgėjiška žūklė leidžiama visuose vandens telkiniuose, jeigu juose ši žūklė nėra ribojama įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

2. Lietuvos Respublikos vidaus vandens telkiniuose mėgėjiškos žūklės plėtrai teikiama pirmenybė prieš verslinę žvejybą.

3. Vandens telkinių valdytojai yra atsakingi už jų valdomų vandens telkinių žuvų išteklius ir jų apsaugą. Vandens telkinių valdytojai privalo parengti valstybinių vandens telkinių, kuriems neišduoti žūklės plotų naudojimo leidimai, žuvų išteklių naudojimo ir gausinimo programas.

4. Aplinkos ministerija, siekdama palaikyti optimalų vandens telkinių produktyvumą ir išvengti neigiamų vandens ekosistemų pakitimų, turi teisę apriboti mėgėjišką žūklę visuose vandens telkiniuose, nustatydama žūklės limitą.

5. Kaip patariamoji mėgėjiškos žūklės organizavimo ir plėtros institucija sudaroma Mėgėjiškos žūklės plėtros taryba. Jos sudėtį ir nuostatus tvirtina Aplinkos ministerija.

6. Mėgėjiškos žūklės plėtros taryba:

1) teikia valstybės ir savivaldybių institucijoms išvadas, pasiūlymus ir rekomendacijas dėl mėgėjiškos žūklės plėtros programų, projektų, taip pat teisės aktų rengimo bei įgyvendinimo;

2) teikia informaciją ir rekomendacijas vandens telkinių naudotojams mėgėjiškos žūklės plėtros klausimais;

3) bendradarbiauja su atitinkamomis Lietuvos Respublikos ir užsienio organizacijomis.

4 straipsnis. Leidimai naudoti žūklės plotus valstybiniuose vandens telkiniuose

1. Valstybiniuose vandens telkiniuose gali būti išduodami leidimai naudoti žūklės plotus. Viename vandens telkinyje išduodamas tik vienas leidimas naudoti žūklės plotą.

2. Vandens telkiniai, į kuriuos neišduodami leidimai naudoti žūklės plotus, yra:

1) valstybiniuose rezervatuose ir valstybinių parkų rezervatuose esantys vandens telkiniai;

2) vertingų gamtinių kompleksų ir biologinės įvairovės išsaugojimo požiūriu ypač svarbūs vandens telkiniai;

3) žuvų migracijai, nerštui ypač svarbūs vandens telkiniai;

4) rekreacijai svarbūs vandens telkiniai;

5) žuvivaisai svarbūs vandens telkiniai.

3. Vandens telkinių, į kuriuos neišduodami leidimai naudoti žūklės plotus, sąrašą tvirtina Vyriausybė.

4. Sprendimus išduoti leidimus naudoti žūklės plotus vandens telkiniuose, Vyriausybės nutarimais perduotuose patikėjimo teise savivaldybėms, priima savivaldybės tarybos, o kituose vandens telkiniuose – apskrities viršininkas.

5. Leidimus naudoti žūklės plotus, vadovaudamasis vandens telkinio valdytojo sprendimu, išduoda atitinkamo regiono aplinkos apsaugos departamentas. Jei vandens telkinys yra kelių regionų aplinkos apsaugos departamentų administruojamose teritorijose, leidimą išduoda tas regiono aplinkos apsaugos departamentas, kurio administruojamoje teritorijoje yra didesnė vandens telkinio dalis.

6. Leidimas naudoti žūklės plotą išduodamas juridiniam ar fiziniam asmeniui, išskyrus šio straipsnio 7 dalyje numatytą atvejį.

7. Leidimas naudoti žūklės plotą upėje gali būti išduodamas tik mėgėjiškos žūklės visuomeninei organizacijai. Šiuo atveju leidimas turi būti išduodamas ne mažesnei negu vienos savivaldybės teritorijoje esanti visa upės atkarpa.

8. Vandens telkinio valdytojas, vadovaudamasis aplinkos ministro įsakymu patvirtintais vandens telkinių tvarkymo tipiniais planais, tvirtina žuvų išteklių naudojimo, atkūrimo ir apsaugos vandens telkinyje priemonių planą. Šis planas kartu su sprendimu išduoti leidimą naudoti žūklės plotą pateikiamas regiono aplinkos apsaugos departamentui.

5 straipsnis. Sprendimų dėl leidimų naudoti žūklės plotus valstybiniuose vandens telkiniuose išdavimo priėmimo būdai

1. Sprendimai dėl leidimų naudoti žūklės plotus valstybiniuose vandens telkiniuose išdavimo priimami organizuojant aukcioną arba be aukciono.

2. Priimti sprendimą išduoti leidimą naudoti žūklės plotą be aukciono leidžiama paskutiniam žūklės ploto naudotojui, vykdžiusiam prisiimtus įsipareigojimus.

3. Jeigu sprendimas dėl leidimo naudoti žūklės plotą valstybiniame vandens telkinyje išdavimo nepriimamas be aukciono, rengiamas aukcionas. Aukcione dėl leidimo naudoti žūklės plotą valstybiniame vandens telkinyje pirmumo teisę turi asmenys, kurių privati žemė ribojasi su valstybiniu vandens telkiniu arba jo pakrantės apsaugos juosta.

4. Aukcionus rengia vandens telkinių valdytojai pagal Vyriausybės patvirtintus nuostatus. Aukcionas laikomas teisėtu, jeigu jame dalyvavo bent vienas pretendentas, pasiūlęs kainą, ne mažesnę už Vyriausybės nustatytą minimalią kainą.

6 straipsnis. Mokesčiai už leidimus naudoti žūklės plotus

1. Priimant sprendimą išduoti leidimą naudoti žūklės plotą aukciono būdu, mokestis už leidimą yra aukciono metu pasiūlyto didžiausio mokesčio dydžio.

2. Vyriausybė nustato be aukciono išduodamų leidimų naudoti žūklės plotus mokesčio dydžio nustatymo ir mokėjimo tvarką. Šis mokesčio dydis laikomas pradiniu priimant sprendimą dėl leidimų naudoti žūklės plotus valstybiniame vandens telkinyje išdavimo aukciono būdu.

3. Mokesčio dydis ir mokėjimo terminai nurodomi leidime naudoti žūklės plotą.

7 straipsnis. Leidimų naudoti žūklės plotus terminai ir sąlygos

1. Leidimai naudoti žūklės plotus išduodami 10 metų laikotarpiui pagal Vyriausybės patvirtintas tipines leidimų naudoti žūklės plotus valstybiniuose vandens telkiniuose sąlygas.

2. Leidimus naudoti žūklės plotus Aplinkos ministerijos nustatyta tvarka panaikina atitinkamo regiono aplinkos apsaugos departamentas.

3. Į valstybinius vandens telkinius, į kuriuos numatoma atkurti nuosavybės teises, leidimai naudoti žūklės plotus išduodami iki nuosavybės teisių į juos atkūrimo ir ši sąlyga įrašoma į leidimo naudoti žūklės plotą sąlygas. Vandens telkinio valdytojas, gavęs dokumentus apie nuosavybės teisių į vandens telkinį atkūrimą, turi teisę priimti sprendimą dėl leidimo naudoti žūklės plotą panaikinimo. Leidimus naudoti žūklės plotus, vadovaudamasis vandens telkinio valdytojo sprendimu, panaikina atitinkamo regiono aplinkos apsaugos departamentas.

8 straipsnis. Žūklės plotų naudotojų teisės ir pareigos

1. Žūklės plotų naudotojai privalo:

1) įgyvendinti vandens telkinio valdytojo patvirtintas žuvų išteklių naudojimo, atkūrimo ir apsaugos priemones;

2) išduoti žūklės leidimus vandens telkiniuose, kuriuose turi teisę žvejoti pagal leidimą naudoti žūklės plotus;

3) nustatyta forma ir terminais teikti vandens telkinių tvarkymo metines ataskaitas;

4) Aplinkos ministerijos nustatyta tvarka teikti informaciją apie vandens telkinį, žūklės leidimų kainas ir sąlygas bei teikiamas papildomas paslaugas;

5) leisti kitiems asmenims naudotis vandens telkiniais teisės aktų nustatyta tvarka;

6) laikytis nustatytų specialiųjų vandens telkinių naudojimo sąlygų, mėgėjiškos žūklės taisyklių, kitų aplinkos apsaugą ir gamtos išteklių naudojimą reglamentuojančių teisės aktų, leidimo naudoti žūklės plotus sąlygų reikalavimų.

2. Žūklės plotų naudotojai turi teisę:

1) žvejoti leidime naudoti žūklės plotą nustatytomis sąlygomis;

2) Vyriausybės nustatyta tvarka gauti valstybės paramą, skirtą žuvų ištekliams atkurti ir apsaugoti;

3) naudotis kitomis teisės aktų nustatytomis teisėmis.

TREČIASIS SKIRSNIS
ŽUVŲ IŠTEKLIŲ NAUDOJIMAS MĖGĖJIŠKAI ŽŪKLEI

9 straipsnis. Žuvų išteklių naudojimas

1. Teisė naudoti žuvų išteklius mėgėjiškai žūklei suteikiama nustatyta tvarka išduodant žūklės leidimus.

2. Žūklės leidimus išduoda:

1) vandens telkinių savininkai – žvejoti jiems privačios nuosavybės teise priklausančiuose vandens telkiniuose;

2) žūklės plotų naudotojai – žvejoti vandens telkiniuose, kuriuose jiems išduoti leidimai naudoti žūklės plotus;

3) Vyriausybės įgaliotos institucijos – žvejoti valstybiniuose vandens telkiniuose, kuriuose neišduoti leidimai naudoti žūklės plotus.

3. Maksimalias žūklės leidimų kainas nustato Vyriausybė, išskyrus žuvis, žvejojamas pagal licencijas. Invalidams, vietiniams gyventojams, gyvenantiems kaimuose, esančiuose ne toliau kaip už 1 kilometro nuo vandens telkinio, žūklės leidimai turi būti išduodami taikant ne mažesnę kaip 50 proc. nuolaidą.

4. Žvejoti be žūklės leidimų, turėdami šią teisę patvirtinančius dokumentus, gali:

1) vandens telkinių savininkai jiems privačios nuosavybės teise priklausančiuose vandens telkiniuose;

2) žūklės plotų naudotojai – fiziniai asmenys vandens telkiniuose, kuriuose jiems išduoti leidimai naudoti žūklės plotus, laikydamiesi leidimo sąlygų;

3) vaikai iki 16 metų;

4) pensininkai;

5) kiti asmenys, Vyriausybės nustatyta tvarka turintys nemokamą žvejybos teisę.

5. Žūklės leidimai, suteikiantys teisę žvejoti valstybiniuose vandens telkiniuose, išduodami, naudojami, jų apskaita tvarkoma Aplinkos ministerijos nustatyta tvarka.

6. Už žūklės leidimus valstybiniuose vandens telkiniuose, į kuriuos neišduoti leidimai naudoti žūklės plotus, mokama valstybės rinkliava.

7. Leidimai platinami vadovaujantis Vyriausybės įgaliotos institucijos patvirtintomis žūklės leidimų išdavimo taisyklėmis, suteikiant galimybę leidimų platinimo vietose įsigyti leidimus į visus valstybinius vandens telkinius, kuriuose leidžiama mėgėjiška žūklė, o privačių vandens telkinių savininkų sutikimu – ir į privačius vandens telkinius.

10 straipsnis. Licencinė žūklė

1. Licencinė žūklė organizuojama ir vyksta Aplinkos ministerijos nustatyta tvarka.

2. Vandens telkiniuose, į kuriuos neišduoti leidimai naudoti žūklės plotus, licencinę žūklę organizuoja telkinių valdytojai, vandens telkiniuose, į kuriuos išduoti leidimai naudoti žūklės plotus, – žūklės plotų naudotojai, privačiuose vandens telkiniuose – savininkai.

3. Atsižvelgiant į žuvų išteklių būklę bei mokslininkų rekomendacijas, licencinės žūklės ruožuose nustatomas žūklės limitas ir leidžiamų išduoti licencijų skaičius.

4. Žvejojant su licencijomis, kol sugaunamas licencijoje nurodytas žuvų kiekis, galima papildomai sužvejoti Mėgėjiškos žūklės taisyklių nustatytą leistiną kitų žuvų kiekį.

5. Iš asmenų, nesilaikančių licencinės žūklės sąlygų, licencija paimama neatlygintinai.

11 straipsnis. Žuvų išteklių apsauga, kontrolė ir atkūrimas

1. Fiziniai ir juridiniai asmenys privalo saugoti žuvų išteklius, žuvų gyvenamąją aplinką nuo kenksmingo poveikio.

2. Žuvų išteklių apsaugos ir atkūrimo valstybinę kontrolę organizuoja ir atlieka įstatymų ar kitų teisės aktų įgaliotos aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės institucijos, savivaldybių institucijos.

3. Žuvų išteklių atkūrimą valstybiniuose vandens telkiniuose, į kuriuos neišduoti leidimai naudoti žūklės plotus, organizuoja ir vykdo Vyriausybės įgaliotos institucijos. Šie darbai atliekami pagal Žemės ūkio ministerijos parengtas ir su Aplinkos ministerija suderintas programas Viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka.

4. Valstybiniuose vandens telkiniuose, į kuriuos išduoti leidimai naudoti žūklės plotus, žuvų išteklius saugo ir atkuria žūklės plotų naudotojai.

5. Žūklės plotų naudotojams, privačių vandens telkinių savininkams Vyriausybės nustatyta tvarka gali būti teikiama parama, skirta žuvų ištekliams atkurti ir apsaugoti.

6. Žuvų išteklių apsauga, kontrolė ir atkūrimas vykdomas atsižvelgiant į mokslinių tyrimų ir stebėsenos duomenis. Pagrindinės žuvų išteklių apsaugos, kontrolės ir atkūrimo priemonės yra šios:

1) draudimas žvejoti tam tikru laiku ar tam tikrose vietose;

2) leidžiamų naudoti žūklės įrankių, jų kiekio ir žūklės būdų nustatymas;

3) maksimalaus žuvų sugavimo kiekio nustatymas;

4) minimalaus leidžiamų gaudyti žuvų dydžio nustatymas;

5) draudžiamų gaudyti žuvų rūšių nustatymas;

6) maksimalios žūklės trukmės nustatymas;

7) maksimalaus žūklės leidimų kiekio nustatymas.

7. Pagrindinės žuvų išteklių apsaugos, kontrolės ir atkūrimo priemonės nustatomos Mėgėjiškos žūklės taisyklėse. Šias taisykles tvirtina aplinkos ministras.

8. Privačiuose vandens telkiniuose žvejojama Aplinkos ministerijos nustatyta tvarka.

12 straipsnis. Žuvų išteklių naudotojų pareigos

Žuvų išteklių naudotojai privalo:

1) racionaliai naudoti žuvų išteklius ir juos saugoti;

2) laikytis žūklę ir žuvų apsaugą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų bei leidimuose nustatytų sąlygų;

3) paaiškėjus, kad naudojamiems žuvų ištekliams gresia pavojus, imtis priemonių jo išvengti, o jei atsirado žalingų padarinių, neatidėliojant imtis priemonių jiems pašalinti ir apie tai pranešti Aplinkos ministerijai;

4) atlyginti savo neteisėtais veiksmais žuvų ištekliams padarytą žalą;

5) vykdyti kitus teisėtus Vyriausybės įgaliotų institucijų bei pareigūnų reikalavimus.

KETVIRTASIS SKIRSNIS
BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

13 straipsnis. Atsakomybė už įstatymo pažeidimus

Juridiniai ir fiziniai asmenys, pažeidę šio įstatymo reikalavimus, atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

14 straipsnis. Įstatymo įgyvendinimas

1. Vyriausybė parengia šiam įstatymui įgyvendinti reikalingus teisės aktus.

2. Žuvų išteklių naudotojai, sudarę vandens telkinių nuomos mėgėjiškai žūklei sutartis, be leidimo naudoti žūklės plotą gali žvejoti ne ilgiau kaip iki 2005 m. sausio 1 d. Tokiems žuvų išteklių naudotojams telkinio valdytojo sprendimu be aukciono išduodant leidimus naudoti žūklės plotus nustatomos tos pačios sąlygos, kurios jiems buvo nustatytos vandens telkinių nuomos mėgėjiškai žūklei sutartyse.

15 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

Šis įstatymas, išskyrus 14 straipsnio nuostatas, įsigalioja nuo 2004 m. gruodžio 1 d.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS VALDAS ADAMKUS